

การบูรณาการหลักขรวาธรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล
ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
An Integration of Gharavasa-dhamma for Leadership Development of Executives at
Khok Khram Municipality, Bang Pla Ma District, Suphanburi Province

พระมหาวิชัย วิชโย (ชื่นภิรมย์)* นพดล ดีไทยสงค์ และธิติวุฒิ หมั่นมี
คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

Phramaha Wichai Vijayo (Chuenphirom)*, Noppadol Deethaisong and Thitiwut Munmee
Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Suphanburi Srisuvarnabhumi Buddhist College

Received: March 30, 2023

Revised: May 29, 2023

Accepted: May 31, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนอแนวทางการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม การดำเนินการวิจัยเป็นการแบบผสมวิธี ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อาศัยภายในเขตเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 318 คน โดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที และค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนา แจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 รูป หรือคนวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล คือการนำหลักขรวาธรรม 4 คือ สัจจะ ทมะ ชันติ และจาคะไปใช้ในกระบวนการทำงานในองค์กร เช่น การวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การจัดองค์กร การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการติดตามประเมินผลการทำงาน

คำสำคัญ: การบูรณาการ หลักขรวาธรรม พัฒนา ภาวะผู้นำ

*พระมหาวิชัย วิชโย (ชื่นภิรมย์) (Corresponding Author)

e-mail: mcu60.Wichai@gmail.com

Abstract

This study consisted of the following objectives: 1) to investigate the leadership characteristics of executives at Khok Khram Municipality Bang Pla Ma District Suphanburi Province 2) to compare the opinions of people toward leadership of executives classified by personal factors; and 3) to propose the guidelines for integrating Gharavasa-dhamma for leadership development of executives at Khok Khram Municipality. This study used a mixed-method approach. The sample group used for the quantitative method consisted of 318 people in Khok Khram Municipality, Bang Pla Ma District, Suphanburi Province chosen by stratified random sampling. The tool used for data collection was a questionnaire. The obtained data were analyzed by frequency percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test of One-Way ANOVA. The data collected from open-ended questionnaire were analyzed by a frequency table. The qualitative method employed in-depth interview to collect data with 14 key informants. The obtained data were analyzed by content analysis. The results were found that: 1) The leadership level of executives at Khok Khram Municipality was overall at the high level. 2) Comparing the opinions of people toward leadership of executives classified by personal factors, people with different educational levels and occupations had different opinions at the statistical significance level of 0.01 whereas no difference in opinions was found among people with different genders ages and monthly incomes. 3) The guidelines for integrating Gharavasa-dhamma for leadership development of executives are to incorporate the Gharavasa-dhamma (sacca dama khanti and caga) in work processes of the organization such as planning goal setting reorganization personnel development and monitoring-evaluation.

Keywords: An Integration, Gharavasa-dhamma, Development, Leadership

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่สามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการกระตุ้นให้บุคคลอื่นเชื่อและยอมรับวิธีการทำงานของตน เพราะสังคมในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อภาวะผู้นำขององค์กรซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนภารกิจไปสู่ความสำเร็จหากองค์กรใดมีผู้นำที่เข้มแข็งมีความรู้ความสามารถ ประกอบกับบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการครองตน และการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยเสริมแรงให้องค์กรเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง การวัดระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจึงมีความสำคัญเพราะทำให้ทราบว่ามิคุณลักษณะผู้นำเชิงจริยธรรมแบบใด และจะสามารถพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำได้อย่างไรเพื่อให้ผู้นำได้รับการพัฒนา และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร (พิชัย โสวัจัสสตากุล, 2557) บทบาทของผู้นำองค์กรจึงเปรียบเสมือนนักบริหารที่ต้องใช้กลวิธีในการนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะผู้นำจะเป็นภาวะที่มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ๆ ในองค์กร ซึ่งบุคลากรในองค์กรจะให้ความร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด ผู้นำที่ดีจึงต้องใช้ภาวะผู้นำของตนในการอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหน้าที่ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์สัมกับที่ให้ได้ทั้งผลงาน และให้ได้ทั้งใจ ดังนั้น ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน เพราะผลงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้นำ จะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับความสำเร็จขององค์กรเพราะถ้าหากองค์กรใดได้ผู้บริหาร หรือผู้นำที่มีคุณภาพเข้าไปบริหารงานแล้วย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า องค์กรนั้นต้องได้รับการพัฒนา และเจริญรุ่งเรืองแน่นอน ผู้นำเป็นจุดดวงประทีปขององค์กรเป็นตัวแทนขององค์กร และเป็นจุดรวมพลัง

ของคนในองค์กร ดังนั้น ผู้นำจะต้องรับผิดชอบทั้งบุคลากรในองค์กร และผลงานที่เกิดขึ้นโดยการปรับตัวเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง หรือเพื่อรักษาสถานภาพ และบทบาทของตัวเองให้ชัดเจน

การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินไทย เนื่องมาจากการปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ และหน้าที่พลเมืองอันจะนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น (โกวิท พวงงาม, 2552)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญหน่วยหนึ่ง คือ “เทศบาล” ซึ่งถือเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีที่สุดของประเทศไทยเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก่าแก่ของไทย มีวิวัฒนาการสืบต่อกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2461 ในสมัยรัชกาล ที่ 6 ซึ่งทรงดำริตั้ง “ดุสิตธานี” ขึ้นเป็นครั้งแรก อีกทั้งรัฐบาลหลายยุคหลายสมัยเน้นถึงความสำคัญของเทศบาลเสมอมาจะเห็นได้จากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันเป็นฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2546) นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ฝึกหัดหรือปูพื้นฐานทางการเมืองของรัฐบาล เป็นหน่วยที่ให้บริการสาธารณะที่ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นการบริการสาธารณะ (Public Service) ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้ง โดยตรงเป็นที่คาดหวังกันว่า การบริหาร และจัดการ (Management and Administration) ของเทศบาลในยุคปัจจุบันมีแนวโน้มที่แตกต่างจากอดีต ต้องมีลักษณะเป็นบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว คล่องตัว ไกล่ลัด ทัวถึง โปร่งใส ตรวจสอบได้ หรือเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539)

โครงสร้างของการบริหารงานของเทศบาลมีลักษณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของหน่วยงาน (Of Local People) เป็นหน่วยงานที่บริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง (By Local People) และเป็นหน่วยงานที่บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่น (For Local People) รวมตลอดถึงการมีฐานะเป็นนิติบุคคล การมีองค์ประกอบของโครงสร้างองค์กรที่ปกครองด้วย 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ ที่ต่างก็มาจากการเลือกตั้งของประชาชน (Popular Vote) โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) ของประชาชน การมีงบประมาณ หรือรายได้ของตนเอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดของตนเองได้อย่างอิสระ (Autonomy) ภายในเขตพื้นที่ของเทศบาล การมีระบบบริหารงานบุคคลของตนเองถือเป็นจุดแข็งของการบริหารงานเทศบาล แต่สิ่งเหล่านี้ก็ยังมีปัญหา หรือมีการตั้งคำถามที่ยังต้องการคำตอบอีกหลาย ๆ เรื่อง เช่น ประสิทธิภาพของการจัดบริการสาธารณะที่เทศบาลดำเนินการจะมีคุณภาพเท่าเทียม หรือดีกว่าที่รัฐจัดให้หรือไม่ จากการศึกษาของ สายยนต์ ภิรมย์กิจ (2547) ยังพบว่า บุคลากรของท้องถิ่นไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เช่น บุคลากรฝ่ายการเมือง ทั้งฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติของเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งบางส่วนเข้าสู่ตำแหน่งอย่างไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม มาจากการซื้อเสียง หรือการใช้อิทธิพลเมื่อเสียเงินจนได้เข้ามาแล้วก็ใช้เทศบาลเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจ เช่น ประมูลรับเหมาก่อสร้าง จัดซื้อจัดจ้างรับจ้างติดต่อโยกย้าย หรือวิ่งเต้นล้มคดีความเพื่อถอนทุนคืน รวมทั้งระดับวุฒิการศึกษาที่ค่อนข้างน้อย กล่าวคือ ไม่ค่อยมีบุคลากรวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการบริหารงานของเทศบาลมาก่อน เหล่านี้ล้วนทำให้บุคลากรฝ่ายการเมืองของเทศบาลไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เพราะ “เทศบาล” เป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐที่มีหน้าที่หลักในการจัดการสาธารณะ ซึ่งถูกคาดหวังจากประชาชน มีความเรียกร้องต้องการที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน แต่ปัจจัยที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ ตัวแปรที่สำคัญที่สุด คือ ผู้นำสำหรับเทศบาลผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน คือ “นายกเทศมนตรี” ปัจจุบันมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม โดยเฉพาะนายกเทศมนตรีถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร และพัฒนาท้องถิ่น ประกอบกับเทศบาลตำบลโคกครามมีพื้นที่ขนาดเล็ก นายกเทศมนตรีจึงเปรียบเสมือนเสาหลักที่สำคัญยิ่งต่อหน่วยงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชา คุณภาพและบทบาทของนายกเทศมนตรีมีความสัมพันธ์อย่าง

ใกล้ชิดกับคุณภาพการปฏิบัติงานของเทศบาล การที่นายกเทศมนตรีมีความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ ตลอดจนมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ภาวะผู้นำในมุมมองของพระพุทธศาสนาในกรอบแนวคิดในศตวรรษที่ 21 ประสานกันในการส่งเสริมคุณสมบัติภาวะผู้นำในการนำพาองค์กรให้ทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักพุทธธรรมช่วยส่งเสริมการสร้างคุณสมบัติภาวะผู้นำด้านการพัฒนาตน ซึ่งสอดคล้องตรงกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ขรราวาสธรรม 4 ประการ เมื่อพิจารณาผู้นำที่ประสบความสำเร็จทั้งในอดีต และปัจจุบัน พบว่า ผู้นำเหล่านั้นจะต้องมีหลักขรราวาสธรรม 4 ยึดเหนี่ยวเป็นข้อปฏิบัติ ไม่ข้อใดก็ข้อหนึ่ง หรือบางคนก็มีครบทั้ง 4 ข้อซึ่งเป็นหลักธรรมที่เกื้อหนุนส่งเสริมให้เป็นผู้นำที่นำเศรษศรัทธาได้รับการยอมรับสามารถครองใจผู้ร่วมงาน และสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการบูรณาการหลักขรราวาสธรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจะศึกษาหลักภาวะผู้นำตามหลักขรราวาสธรรม 4 อันประกอบด้วย 1) สัจจะ 2) ทมะ 3) ซันติ และ 4) จาคะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการหลักขรราวาสธรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการบูรณาการหลักขรราวาสธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการบริหาร ซึ่งตามทฤษฎีดังกล่าว “ภาวะผู้นำ” หมายถึง คุณสมบัติ เช่น สติ ปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถ ของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งาม พุทธองค์ตรัสไว้ในโคบาลสูตร โดยการเปรียบเทียบ ผุงโค และโคจำฝูง เกี่ยวกับ ผู้นำ และผู้ตาม ไว้ว่า “เหมือนโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปสู่ฝั่งตรงกันข้าม หากโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปตรง เมื่อฝูงโคทั้งหลายก็ไปตรงตามกัน และประสบกับความปลอดภัย หากโคหัวหน้าฝูงพาวายไปคด โคทั้งฝูงที่ติดตามย่อมจะดำเนินไปคด และประสบกับความลำบาก ฉะนั้น ในหมู่มนุษย์ก็ฉนั้น บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ หรือเป็นผู้นำหากมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต หรือในการปกครองแล้วผู้ตามย่อมจะเดินตามแบบ ของผู้นำด้วยดี และประสบกับความปลอดภัยหากว่าผู้นำ หรือหัวหน้าไม่ประกอบ ด้วยคุณธรรมในการดำเนินชีวิต หรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะดำเนินไปตาม และประสบกับความลำบาก ฉะนั้น” ภาวะผู้นำจึงเป็นพฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Shared Goal) หรือเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุจุดหมายร่วม หรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่น และให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร ทั้งยังเรียกได้ว่าเป็น ศิลปะ หรือความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จูงใจ หรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการ และอำนวยความสะดวก โดยการใช้กระบวนการสื่อความหมาย หรือติดต่อกันและกันให้ร่วมใจกันกับตน ดำเนินการจนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การดำเนินจะเป็นไปในทางที่ดีหรือชั่วยก็ได้ ในขณะที่ “ผู้นำ” คือ ผู้มีความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือกลุ่ม หรือผู้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ คือ มีลักษณะโดดเด่น มีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมที่จะเหมาะสม และมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ยุ้งยาก และซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม เป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือการเลือกตั้ง หรือการยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของ

ตำแหน่งผู้นำ เช่น การชี้แนะ สั่งการ และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นบุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ใน 3 กรณี คือ 1) เป็นบุคคลที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลต่อคนในหน่วยงานมากกว่าผู้อื่น 2) มีบทบาทเหนือบุคคลอื่น และ 3) มีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำให้หน่วยงานดำเนินไปสู่เป้าหมาย

การใช้หลักจรรยาบรรณของผู้นำในการบริหาร ธรรม 4 ข้อนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับผู้นำขององค์การในการบริหารงานได้ดังนี้

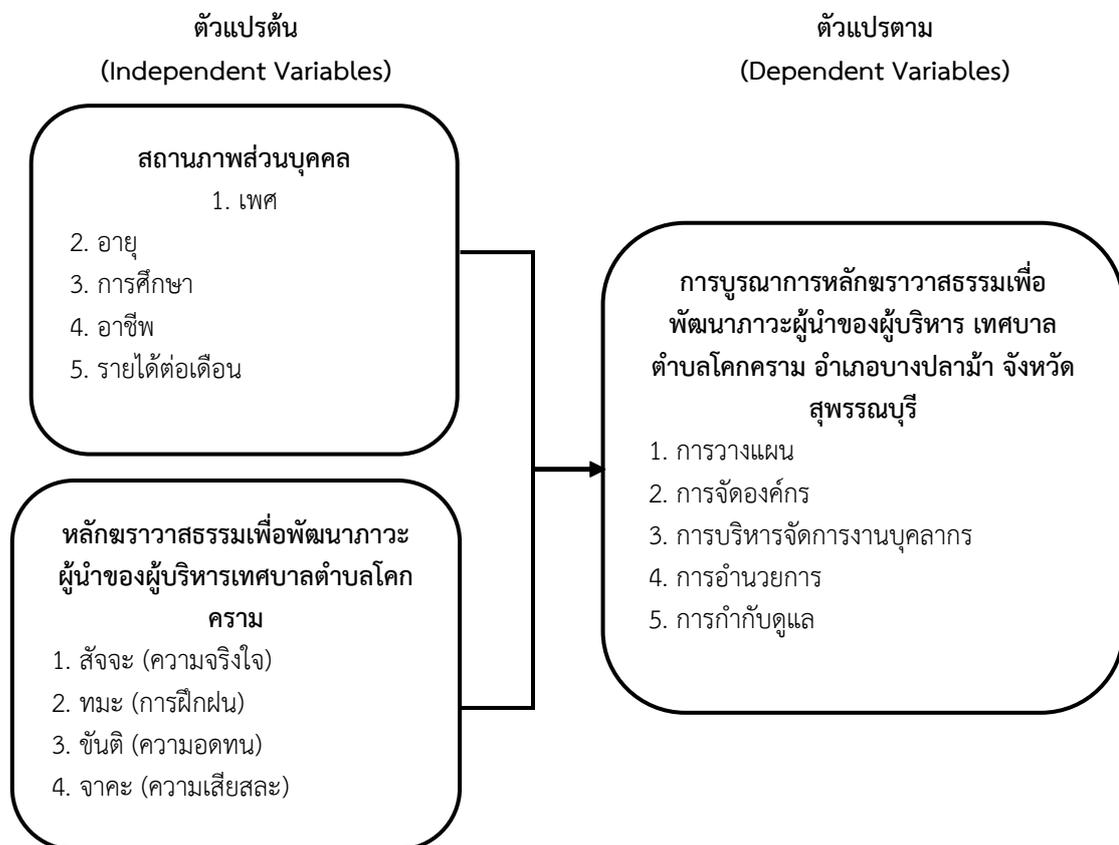
1. สัจจะ มีความซื่อสัตย์ต่อคนรอบข้างทำให้เกิดความไว้วางใจ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความสบายใจ และตั้งใจทำงาน ส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ
2. ทมะ การฝึกตน ผู้บริหารที่ดีต้องฝึกตนเองให้ดีกว่าแล้วค่อยไปบริหารคนอื่นแนะนำคนอื่น
3. ขันติ ความอดทน ผู้บริหารต้องมีความอดทนอดกลั้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น หรือมีอุปสรรคเกิดขึ้น
4. จาคะ ความเสียสละในที่นี้มีความหมาย 2 นัย หนึ่งคือ การเสียสละแบ่งปันสิ่งของที่หามาได้ให้แก่คนในองค์การอย่างเป็นธรรม และสอง คือ การเสียสละอารมณ์ที่ทำให้ใจเศร้าหมอง โกรธ อาฆาต

ดังนั้นการบูรณาการหลักจรรยาบรรณ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารนั้นจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การบูรณาการหลักจรรยาบรรณเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 4 ด้าน ได้แก่ 1) สัจจะ หมายถึง ความจริง 2) ทมะ หมายถึง การฝึกฝน 3) ขันติ หมายถึง ความอดทน และ 4) จาคะ หมายถึง ความเสียสละ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน (H1)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 317 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) นำเสนอผลการวิจัย และข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากตำราวิชาการบทความและงานแปล ตลอดจนแหล่งข้อมูลเอกสารอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ดังนี้

1) ชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก

2) ชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และคัมภีร์อรรถกถาที่เกี่ยวข้องกับหลักฆราวาสธรรม ตำราทางวิชาการต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักธรรม หลักภาวะผู้นำของผู้บริหาร หลักฆราวาสธรรม และหลักการบริหารเทศบาล รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคเอกสารแล้ว นำมาเรียบเรียงเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งลำดับต่อไปผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลงพื้นที่โดยการรวบรวมข้อมูลวิจัยภาคสนาม (Field Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ใช้ในการศึกษา “การบูรณาการหลักฆราวาสธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือ (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมดจำนวน 14 คน

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,548 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) มาจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบูรณาการหลักฆราวาสธรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการหลักฆราวาสธรรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยสังเคราะห์จากหลักฆราวาสธรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) สัจจะ หมายถึง ความจริง 2) ทมะ หมายถึง การฝึกฝน 3) ขันติ หมายถึง ความอดทน และ 4) จาคะ หมายถึง ความเสียสละ จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 5 ด้าน ได้แก่

1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การบริหารจัดการงานบุคลากร 4) การอำนวยการ และ 5) การกำกับดูแล และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบแบบเสรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการประสานงานกับผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโคกคราม ทั้ง 3 หมู่บ้าน เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 ฉบับ พร้อมรับคืนด้วยตนเอง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พรรณนาระดับการบูรณาการหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบูรณาการหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการด้านศาสนา นักวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 14 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 ท่าน 2) กลุ่มข้าราชการ/เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล จำนวน 9 ท่าน และ 3) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 3 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการบูรณาการหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

การบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1) สัจจะ ความจริง/ความซื่อสัตย์	4.46	0.381	มาก	1
2) ทมะ การฝึกฝน	4.41	0.357	มาก	3
3) ขันติ ความอดทน	4.46	0.450	มาก	1
4) จาคะ ความเสียสละ	4.43	0.344	มาก	2
รวม	4.44	0.283	มาก	

พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.44 S.D = 0.283) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านสัจจะ ความจริง/ความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.46 S.D = 0.381) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านขันติ ความอดทน (\bar{X} = 4.46 S.D = 0.450) อยู่ในระดับมาก และด้านทมะ การฝึกฝน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 4.41 S.D = 0.357) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1) ด้านการวางแผน	4.43	0.374	มาก	4
2) ด้านการจัดองค์กร	4.44	0.349	มาก	3
3) ด้านการบริหารจัดการงานบุคลากร	4.41	0.385	มาก	5
4) ด้านการอำนวยความสะดวก	4.46	0.365	มาก	2
5) ด้านการกำกับดูแล	4.48	0.403	มาก	1
รวม	4.44	0.282	มาก	

พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.44 S.D. = 0.282) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการกำกับดูแล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.48 S.D. = 0.403) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการอำนวยความสะดวก (\bar{X} = 4.46 S.D. = 0.365) อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารจัดการงานบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{X} = 4.41 S.D. = 0.385) อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักขรวาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักขรรวาศธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการบูรณาการหลักขรรวาศธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านการวางแผน ผู้บริหารกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาองค์กรที่ชัดเจน มีการวางแผนงานเตรียมความพร้อมกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพรวมขององค์กร และวางเป้าหมายในการพัฒนาการทำงาน และวางลำดับความสำคัญในการวางแผน และมีแผนป้องกันในการปฏิบัติงานเทศบาลตำบล 2) ด้านการจัดองค์กร คือ จัดแบ่งสายงานให้ครอบคลุมกับภาระงาน และกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน กำหนดโครงสร้างขององค์กรให้เป็นระบบเรียบง่าย ง่ายต่อการสั่งการ ส่งเสริมการจัดการความรู้ การพัฒนาองค์กรแก่บุคลากร และคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติตรงกับสายงานเข้าทำงาน 3) ด้านการบริหารจัดการงานบุคลากร ผู้บริหารต้องพัฒนาองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน มีการแนะนำ ทำความเข้าใจในภาระงาน บทบาทหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานราบรื่น เสริมสร้างการทำงาน การเรียนรู้ และทักษะต่าง ๆ ตามตำแหน่งงาน ให้บุคลากรอยู่เสมอ และส่งเสริมให้บุคลากรมีความเสียสละ รับผิดชอบ ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ 4) ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้บริหารต้องมีการสื่อสาร สั่งการ ประสานงานที่ชัดเจนเพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ สร้างปฏิสัมพันธ์ และบรรยากาศการทำงานที่ดีระหว่างคนในองค์กร และผู้รับบริการ ติดตามตรวจสอบการทำงานของบุคลากรให้ดำเนินไปตามแผน หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีการประชุมปรับปรุง การปฏิบัติงานรับฟังความคิดเห็นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) ด้านการกำกับดูแล ผู้บริหารต้องติดตามรายงานผลการทำงานทุก ๆ ขั้นตอน เพื่อให้ทราบถึงภารกิจที่ได้มอบหมายสั่งการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานจัดลำดับ ปัญหาที่ต้องแก้ไข และประเมินสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน และนำผลมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และกำหนดนโยบายการกำกับดูแล ติดตามควบคุม สามารถตรวจสอบความโปร่งใสได้

2) ด้านสัจจะ ความจริง ผู้บริหารต้องบริหารงานด้วยความจริงใจ ซื่อสัตย์สุจริต วางตัวให้เหมาะสมกับฐานะ ตำแหน่งรับผิดชอบต่อหน้าที่ คำพูด และการกระทำของตนไม่บ่ายเบี่ยง ไม่แก้ตัว หรือปิดการะ ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายกำหนดเวลา ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา และไม่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

3) ด้านทมะ การฝึกฝน ผู้บริหารต้องรู้จักข่มใจ ควบคุมอารมณ์ ระวังตัวอยู่เสมอ ระวังระวังการแสดงออกในการทำงาน ฝึกฝนพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะการบริหารของตนเอง ใช้สติปัญญาในการบริหาร และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรอยู่เสมอ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักยอมรับและแก้ไขข้อบกพร่องของตนอยู่เสมอ

4) ด้านขันติ ความอดทน ผู้บริหารต้องอดทนต่อสิ่งที่กระทบกระทั่ง ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหา ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา รู้จักระงับคำพูดและการกระทำในยามที่รู้สึกไม่พอใจ อธิบายให้บุคลากร และประชาชน เข้าใจถึงปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์ในการพูดคุย

5) ด้านจาคะ ความเสียสละ ผู้บริหารต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น เสียสละประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อส่วนรวม ต้องเป็นคนใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน พร้อมที่จะช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ของประชาชนด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีวาจาสุภาพ มีอัธยาศัยดี เอื้อเฟื้อต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน

อภิปราย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านการวางแผน ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัด

สุพรรณบุรี โดยภาพรวมในด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีแผนยุทธศาสตร์ ในการบริหารงานที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริงมีการคิดโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ มาพัฒนาชุมชนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพจน์ แนนเนียน (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามหลักทฤษฎีปาลนิคสูตรของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัย พบว่า สภาพภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านการคิด และวางแผนเชิงกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทาง และด้านที่มีระดับต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้นำในปัจจุบันและในอนาคต

2) ด้านการจัดองค์กร ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมในด้านการจัดองค์กร อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีการแบ่งงานกันทำ และการกระจายอำนาจภายในองค์กร มีการบริหารจัดการเทศบาลให้เป็นองค์กรที่ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย เป็นองค์กรสุจริตไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหายแก่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพจน์ แนนเนียน (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามหลักทฤษฎีปาลนิคสูตรของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัย พบว่า สภาพภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านการคิด และวางแผนเชิงกลยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทาง และด้านที่มีระดับต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้นำในปัจจุบัน และในอนาคต

3) ด้านการบริหารจัดการงานบุคลากรระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร เทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมในด้านการบริหารจัดการงานบุคลากร อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่าผู้บริหารให้โอกาส และสนับสนุนคนที่มีความสามารถให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้” ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาระดับการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำสรุปโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้เป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านบุคคลที่รอบรู้ ด้านรูปแบบวิธีความคิด ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก

4) ด้านการอำนวยการ ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมในด้านการอำนวยการ อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักชุมชน รู้จักพิจารณาความต้องการของชุมชน รู้หลักการหรือรู้เหตุซึ่งสามารถมองปัญหาของชุมชนได้อย่างรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระโกศล มณีนทนา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหาร” ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำทางการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยภาคเหนือตอนล่าง ด้านการอำนวยการ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความรอบรู้ด้านรู้หลักการรู้หลักเกณฑ์ รู้กฎระเบียบต่าง ๆ และสามารถมองปัญหาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้รอบคอบรอบด้านก่อนวินิจฉัยสั่งการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และมีการส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาศักยภาพความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

5) ด้านการกำกับดูแล ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมในด้านการกำกับดูแล อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีการกำกับดูแลชุมชนโดยให้ประชาชนทุกคนตระหนักในสิทธิหน้าที่ สำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชน มีความสามารถในการบริหารงาน และบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนสรรร ธรรมสอน และบุญทัน ดอกไธสง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตำบล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” ผลการวิจัย พบว่า การบริหารนโยบายท้องถิ่นของเทศบาลตำบล โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ซึ่ง พบว่า มีประเด็นสำคัญ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) กระบวนการกำหนดนโยบายสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชน 2) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ควรให้สามารถแก้ปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกระจายรายได้ และแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน 3) ด้านการจัดบริการสาธารณะไว้ทั่วถึงทุกกลุ่มของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ยากจน และด้อยโอกาสในชุมชน 4) ด้านสนับสนุนงบประมาณ ควรสนับสนุนให้มีโครงการสร้างรายได้ และสร้างอาชีพที่เหมาะสมให้ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน 5) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการดำเนินการให้มีการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง 6) ด้านการให้ความรู้ การครองชีพ การศึกษา สุขภาพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน และชุมชน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบูรณาการหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลจะสะท้อนไปสู่มุมมองของประชาชนโดยไม่สำคัญว่าเป็นเพศใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย กอชัยศิริกุล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ การศึกษา และอายุ แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลจะสะท้อนไปสู่มุมมองของประชาชนโดยไม่สำคัญว่าเป็นช่วงอายุใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพาบ ชูติมาโร (ปีสะหวาด) (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์สอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะสะท้อนถึงการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระถนอม อนิโฆ (มิ่งขวัญ) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยทะเล แตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอ บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากอาชีพที่ต่างกันย่อมมีมุมมองต่อปัญหาการแก้ปัญหา ซึ่งแสดงออกถึงภาวะผู้นำที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรรณสกุลเจริญ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี และประสิทธิผลของเทศบาลเมืองในประเทศไทย” ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีในแต่ละเทศบาลเมืองด้วยค่าสถิติ F-test พบว่า ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของประสิทธิผลของเทศบาลในแต่ละเทศบาลเมืองด้วยค่าสถิติ F-test พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานในแต่ละเทศบาลเมืองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) ประชาชนที่มีรายได้ต่อเนื่องต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลจะสะท้อนไปสู่มุมมองของประชาชนโดยไม่สำคัญว่าเป็นช่วงรายได้ต่อเนื่องระดับใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมคล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้” ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคลที่รอบรู้ ด้านรูปแบบวิธีความคิด ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบูรณาการหลักธรรมาธรรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านการวางแผน ผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกครามต้องกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาองค์กรที่ชัดเจน (สัจจะ) ไตร่ตรองวางแผนงานเตรียมความพร้อมพร้อมกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า (ทมะ) มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพรวมขององค์กร และวางแผนเป้าหมายในการพัฒนาการทำงาน (ขันติ) วางลำดับความสำคัญในการช่วยเหลือประชาชน และมีแผนป้องกันในการปฏิบัติงาน (จาคะ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพจน์ แนบเนียน (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัย พบว่า 2.1) ด้านจักษุมา บูรณาการ ด้านการกำหนดทิศทาง ประกอบด้วย 3 แนวทาง และด้านการคิด และวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 2 แนวทาง 2.2) ด้านวิริโร บูรณาการ ด้านการคิด และวางแผนเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 1. แนวทาง ด้านการดำเนินงานให้สำเร็จ ประกอบด้วย 2 แนวทาง ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนในองค์กร ประกอบด้วย 2. แนวทาง และด้านการพัฒนาผู้นำในปัจจุบัน และในอนาคต ประกอบด้วย 3 แนวทาง 2.3) ด้านนิสสัยสัมปโน บูรณาการ ด้านการดำเนินงานให้สำเร็จ ประกอบด้วย 1 แนวทาง ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนในองค์กร ประกอบด้วย 1 แนวทาง ด้านการสร้างพันธมิตร ประกอบด้วย 3 แนวทาง และด้านการสร้างจิตวิญญาณการเป็นสมาชิกขององค์กร ประกอบด้วย 3 แนวทาง

2) ด้านการจัดองค์กร ผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกครามต้องจัดแบ่งสายงาน ให้ครอบคลุมกับภาระงานและกำหนดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน (สัจจะ) ส่งเสริมการจัดการความรู้ การพัฒนาองค์กรแก่บุคลากร (ทมะ) กำหนดโครงสร้างขององค์กรให้เป็นระบบง่ายต่อการสั่งการ ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา (ขันติ) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ตรงกับสายงานเข้าทำงาน และสร้างสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร (จาคะ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระโกศล มณีรัตน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหาร” ผลการศึกษา พบว่า ด้านการจัดองค์กร คือ 1) ส่งเสริมการจัดโครงสร้างองค์กรการกำหนดอำนาจหน้าที่สายการบังคับบัญชาตามลำดับขั้นตอนเน้นการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (กายภาวนา) 2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาองค์กรให้มีความมั่นคงยึดกฎเกณฑ์ระเบียบ กฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ ในการวินิจฉัยสั่งการ (ศีลภาวนา) 3) ส่งเสริมการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรที่มีความมั่นคงและเจริญงอกงามในคุณธรรมจริยธรรม (จิตภาวนา) 4) การส่งเสริมการจัดการความรู้ สร้างมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ จัดการมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นเลิศในด้านวิชาการ (ปัญญาภาวนา)

3) ด้านการบริหารจัดการงานบุคลากร ผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกครามต้องมีการแนะนำทำความเข้าใจในภาระงาน บทบาทหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานราบรื่น (สัจจะ) พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน (ทมะ) เสริมสร้างการทำงาน การเรียนรู้ และทักษะต่าง ๆ ตามตำแหน่งงาน ให้บุคลากรอยู่เสมอ (ขันติ) ส่งเสริมให้บุคลากรมีความเสียสละ รับผิดชอบ ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ (จาคะ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา สุขเกษม (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2” ผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา

ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรพัฒนาผู้นำให้มีมนุษยสัมพันธ์ และผู้นำควรมีใจเป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้กำลังใจ ชื่นชม ให้รางวัล ให้ความรัก และความจริงใจกับบุคลากรอย่างทั่วถึง 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรพัฒนาผู้นำให้มีวิสัยทัศน์ มีการกระจายงานตามความสามารถของบุคลากร และผู้นำควรเอาใจใส่ ช่วยแก้ปัญหา สร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากรไม่เกิดความอิจฉา พลอยยินดีกับความสำเร็จ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ควรพัฒนาผู้นำให้มีเจตคติที่ดีกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และผู้นำควรแสดงความรัก ความหวังดี และความห่วงใยอย่างจริงใจกับทุกคน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรพัฒนาผู้นำให้มีทักษะหลายด้าน และผู้นำควรมีลักษณะเป็นคนมีเมตตา นำเข้าหา ไม่ดูดัน และควบคุมอารมณ์ตนเองได้

4) ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกครามต้องสื่อสาร สั่งการ ประสานงานที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ (สัจจะ) มีการประชุมปรับปรุงการปฏิบัติงานรับฟังความคิดเห็น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ทมะ) ติดตามตรวจสอบการทำงานของบุคลากรให้ดำเนินไปตามแผน หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ขันติ) สร้างปฏิสัมพันธ์ และบรรยากาศการทำงานที่ระหว่างคนในองค์กร และผู้รับบริการ (จาคะ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ สิทธิพานิช (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาธรรมในการทำงานของบุคลากรสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผลการวิจัย พบว่า พันธกิจที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและหน่วยสนับสนุนพันธกิจ ยึดหลักขันติ ความอดทน เนื่องจากการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกองค์กรที่มีพฤติกรรมแตกต่างกัน บุคลากรต้องจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้รับบริการด้วยความอดทน หลักสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ หลักจาคะ ความเสียสละ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และทบทวนกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพจิตใจของบุคลากร โดยยึดหลักธรรมาธรรม 4 อย่างต่อเนื่องต่อไป

5) ด้านการกำกับดูแลผู้บริหารเทศบาลตำบลโคกคราม ต้องกำหนดนโยบายการกำกับดูแล ติดตาม ควบคุม สามารถตรวจสอบความโปร่งใสได้ (สัจจะ) เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน และนำผลมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (ทมะ) แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และประเมินสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ (ขันติ) ติดตามรายงานผลการทำงานทุก ๆ ขั้นตอน เพื่อให้ทราบถึงภารกิจที่ได้มอบหมายสั่งการ (จาคะ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อวดี สุนทรวิภาต (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบนพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักประสิทธิภาพ มี 2 องค์ประกอบ คือ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดลดขั้นตอน และระยะเวลาปฏิบัติงาน ด้านหลักประสิทธิผล มี 4 องค์ประกอบ คือ มีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติตามพันธกิจมีการจัดการความเสี่ยง ติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงงาน ด้านหลักการตอบสนอง มี 2 องค์ประกอบ คือ บริการอย่างมีคุณภาพ และสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มี 2 องค์ประกอบ คือ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีระบบติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1) ควรฝึกอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้แก่ บุคลากรเทศบาลตำบล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น

2) ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการทำงานของบุคลากรเทศบาลตำบล โดยคำนึงถึงการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และบูรณาการร่วมกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการ

3) ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างบุคลากร และประชาชนในประเด็นปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาลงให้บริการของเทศบาลตำบล เพื่อกำหนดเป็นมาตรการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร และควรเปิดโอกาสบุคลากรและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนด้วย

4) ผู้บริหารควรกำหนดแผน หรือนโยบายในการบริหารกิจการของเทศบาลที่มีความเหมาะสม และพอดี โดยการนำความรู้ และเทคนิควิทยาการสมัยใหม่มาบูรณาการในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งผลประโยชน์ต่อประชาชนเป็นสำคัญ

5) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม และจริยธรรม อุทิศตัวเพื่อปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม และการปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม และยุติธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาวิจัยให้กว้าง และครอบคลุมมากขึ้น เช่น เก็บข้อมูลกับประชาชนโดยทั่วไป หรือเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ เป็นต้น

2) ควรบูรณาการหลักธรรมอื่น ๆ เช่น หลักอิทธิบาท 4 พละ 4 เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

3) ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในองค์กร หรือหน่วยงาน เพื่อจะได้นำไปพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กิตติยา สุขเกษม. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ. วิญญูชน.

ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธนสรร ธรรมสอน และบุญทัน ดอกไธสง. (2558). ภาวะผู้นำทางการเมืองของนายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน. วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 10(1), 171-190.

ธีรพจน์ แนบเนียน. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(2), 129-130.

พระโกศล มณีรัตน. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหาร. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระถนอม อนิโฆ (มิ่งขวัญ). (2561). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมของเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพาบ ชุตินาโร (ปีสะหวาด). (2557). ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาธรรมโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิชัย ไสวจัสมตกุล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนายกเทศมนตรีกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.

- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2558). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 4(1), 143-160.
- มยุรี วรรณสกุลเจริญ. (2562). ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและประสิทธิผลของเทศบาลเมืองในประเทศไทย. วารสารรัชตภาค, 13(30), 57-70.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.(2549). **หลักรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ. เอ็กชเปอร์เน็ท.
- สมชัย กอชัยศิริกุล. (2558). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สายยันต์ ภิรมย์กิจ. (2547). **บทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น**. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพ สิทธิพานิช. (2560). **แนวทางการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานของบุคลากรสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2565). **สถิติจำนวนประชากร. พื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกคราม ตำบลโคกคราม ข้อมูลเดือน มกราคม 2565**. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2565 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>.
- อ้อวดี สุนทรวิภาต. (2560). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

References

- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: New York: Harper & Row.

คณะผู้เขียน

พระมหาวิชัย วิชโย (เซ็นภิมรมย์)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
249 ถนน ประชาธิปไตย ตำบล ร้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี 72000
วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ
e-mail: mcu60.Wichai@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพดล ตีไทยสงค์

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
249 ถนน ประชาธิปไตย ตำบล ร้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี 72000
e-mail: brother.nop@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิติวุฒิ หมั่นมี

รองหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ / อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ที่ 1 ถ.พหลโยธิน หลักกิโลเมตรที่ 55 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
e-mail: Armmo_2006@hotmail.com